Minister
Edukacji

DWST-WPZN.055.15.2026.DC
Warszawa, 04 maja 2026 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie nr BPS/043-56-1464/26

Szanowna Pani Marszałek,

składam na Pani ręce odpowiedź na oświadczenie Senator RP Gabrieli Morawskiej-Staneckiej, złożone na 56. posiedzeniu Senatu RP w dniu 8 kwietnia 2026 r., w sprawie sytuacji w Przedszkolu nr w C

Szanowna Pani Senator,

odnosząc się do przedstawionych w oświadczeniu informacji dotyczących działań podjętych wobec nauczycielki Przedszkola nr w C uprzejmie przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Na wstępie należy wskazać, że przepisy oświatowe nie ustanawiają wobec nauczycieli szerokiego zakazu manifestowania poglądów, w tym poglądów politycznych, w takim zakresie, w jakim przewiduje to np. art. 78 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej[1] w odniesieniu do członków korpusu służby cywilnej. Nauczyciel ma prawo do własnych poglądów i aktywności obywatelskiej, z zastrzeżeniem ograniczeń wynikających z charakteru wykonywanego zawodu oraz z obowiązku zachowania apolityczności szkoły.
Zgodnie z art. 86 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe[2] w szkole nie mogą działać partie i organizacje polityczne. Stosownie do art. 4 pkt 1 tej ustawy, ilekroć w jej przepisach jest mowa o szkole bez bliższego określenia, należy przez to rozumieć także przedszkole. Oznacza to, że placówka oświatowa powinna pozostawać przestrzenią wolną od agitacji politycznej i działalności partyjnej, a nauczyciel, wykonując obowiązki służbowe, powinien działać z poszanowaniem światopoglądu wychowanków i ich rodziców.

[1] Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 409, z późn. zm.).
[2] Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, z późn. zm.).

telefon: + 48 22 34 74 100
adres email: sekretariat.b.nowacka@men.gov.pl
gov.pl/edukacja

Al. J.Ch. Szucha 25
0-918 Warszawa

Jednocześnie przepisy ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela[3] wyznaczają zakres obowiązków nauczycieli oraz sposób postępowania w przypadku zachowań, które mogą zostać ocenione jako uchybiające godności zawodu nauczyciela albo obowiązkom nauczyciela.

Zgodnie z art. 6 ustawy – Karta Nauczyciela nauczyciel obowiązany jest w szczególności:
1) rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;
2) wspierać każdego ucznia w jego rozwoju;
3) dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego;
4) doskonalić się zawodowo, zgodnie z potrzebami szkoły;
5) kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka;
6) dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.

Stosownie zaś do art. 75 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela za uchybienia godności zawodu nauczyciela albo obowiązkom, o których mowa w art. 6 tej ustawy, nauczyciele podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej.
Katalog obowiązków wymienionych w art. 6 ustawy – Karta Nauczyciela ma charakter enumeratywny, natomiast pojęcie godności zawodu nauczyciela jest pojęciem ogólnym o charakterze klauzuli generalnej, które nie jest bliżej sprecyzowane w przepisach ustawy – Karta Nauczyciela. Ocena, czy konkretne zachowanie nauczyciela stanowiło naruszenie obowiązków lub uchybienie godności zawodu, wymaga każdorazowo indywidualnego zbadania okoliczności sprawy przez właściwe organy.
Zachowanie polegające na zbieraniu podpisów poparcia dla inicjatywy referendalnej na terenie przedszkola i w czasie pracy mogłoby, w zależności od ustalonych okoliczności, zostać ocenione jako naruszające obowiązki nauczyciela lub godność tego zawodu. Jednocześnie samo zaangażowanie obywatelskie nauczyciela, wykonywane poza miejscem pracy i poza czasem pracy, nie może być utożsamiane z naruszeniem obowiązków nauczyciela wyłącznie z tego powodu, że dotyczy spraw publicznych.
Zgodnie z regulacjami zawartymi w ustawie – Karta Nauczyciela w sprawach dyscyplinarnych nauczycieli w pierwszej instancji orzekają komisje dyscyplinarne działające przy wojewodach. Komisje te obejmują nauczycieli wszystkich szkół umiejscowionych na terenie danego województwa. Drugą instancją w sprawach dyscyplinarnych nauczycieli jest odwoławcza komisja dyscyplinarna przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania, powołana do rozpatrywania odwołań od orzeczeń komisji wydanych w pierwszej instancji. Natomiast kontrolę prawidłowości działania komisji odwoławczej sprawują sądy apelacyjne - sądy pracy i ubezpieczeń społecznych, do których stronom przysługuje odwołanie od prawomocnego orzeczenia komisji dyscyplinarnej wydanego w drugiej instancji.

Rozstrzygnięcie, czy dany nauczyciel naruszył obowiązki albo uchybił godności zawodu nauczyciela, należy zatem do kompetencji komisji dyscyplinarnej. Każdy kto posiada informacje dotyczące zachowań nauczyciela mogących uchybiać godności zawodu

[3] Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2026 r. poz. 515).

nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6 ustawy – Karta Nauczyciela, może zawiadomić organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna pierwszej instancji (tj. wojewodę właściwego ze względu na miejsce zatrudnienia nauczyciela albo kuratora oświaty, jeżeli wojewoda przekazał mu do realizacji zadania organu, przy którym działa komisja dyscyplinarna dla nauczycieli). Organ ten, na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, może polecić rzecznikowi dyscyplinarnemu wszczęcie postępowania wyjaśniającego.

Z informacji przekazanych przez Rzecznika Dyscyplinarnego dla Nauczycieli przy Wojewodzie Śląskim wynika, że sprawa nauczycielki, o której mowa w oświadczeniu, wpłynęła do organu, przy którym działa komisja dyscyplinarna pierwszej instancji, a organ ten polecił rzecznikowi dyscyplinarnemu wszczęcie postępowania wyjaśniającego.
Jeżeli w wyniku postępowania wyjaśniającego okaże się, że zarzuty kierowane wobec nauczycielki nie znajdą potwierdzenia, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wszczęcia tego postępowania, rzecznik dyscyplinarny, za zgodą organu, który go powołał, wyda postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego. Jeżeli natomiast zarzuty znajdą potwierdzenie, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wszczęcia tego postępowania, rzecznik dyscyplinarny, również za zgodą organu, który go powołał, skieruje do komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Jednocześnie wskazać należy, że po otrzymaniu przedmiotowego wniosku, komisja ta niezależnie ocenia zasadność wszczęcia postępowania dyscyplinarnego na podstawie dowodów zgromadzonych w toku postępowania wyjaśniającego (w przypadku wątpliwości wnosi o ich uzupełnienie) i jednocześnie sama przeprowadza własne postępowanie dowodowe, a następnie orzeka według swego przekonania opartego na ocenie wszystkich dowodów ujawnionych w toku rozprawy. Przy czym jak wskazano wcześniej, stronom tego postępowania (tj. obwinionemu nauczycielowi lub jego obrońcy oraz rzecznikowi dyscyplinarnemu) przysługuje prawo zweryfikowania wyników tego postępowania w toku instancyjnym, a docelowo przed sądem powszechnym.

Uprzejmie wyjaśniam, że Minister Edukacji nie sprawuje nadzoru nad postępowaniem wyjaśniającym prowadzonym przez rzecznika dyscyplinarnego dla nauczycieli i jego zastępców. Zgodnie z art. 83 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela rzecznik dyscyplinarny i jego zastępcy są związani wyłącznie poleceniami organu, który ich powołał. Minister Edukacji nie może również ingerować w rozstrzygnięcia podejmowane przez komisje dyscyplinarne dla nauczycieli (tj. komisję dyscyplinarną pierwszej instancji i odwoławczą komisję dyscyplinarną), jak również nie prowadzi nadzoru nad komisjami dyscyplinarnymi dla nauczycieli w tym zakresie. Nie ma też prawa wywierać na te komisje żadnych form nacisku. Komisje dyscyplinarne są bowiem niezawisłe w zakresie orzekania, stosownie do art. 85a ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela. Niezawisłość komisji dyscyplinarnych oznacza, że ich członkowie przy orzekaniu podlegają wyłącznie obowiązującym przepisom prawa i własnemu wewnętrznemu przekonaniu oraz są wolni od jakichkolwiek wpływów i nacisków zmierzających do załatwienia rozpatrywanej sprawy w określony sposób.
W świetle powyższego Minister Edukacji nie jest właściwy do rozstrzygania w indywidualnym przypadku, czy opisane w oświadczeniu zachowanie nauczycielki stanowiło nadużycie prawa do aktywności obywatelskiej i może być uznane za uchybienie godności zawodu nauczyciela albo naruszenie obowiązków, o których mowa w art. 6 ustawy – Karta Nauczyciela. Ocena ta należy do właściwych organów postępowania dyscyplinarnego, działających na podstawie ustawy.

Odnosząc się do zarzutów dotyczących sposobu działania dyrektora Przedszkola nr w C . w tym publicznego formułowania zarzutów wobec pracownicy, przedstawienia jej alternatywy w postaci rozwiązania stosunku pracy albo sankcji dyscyplinarnej, skierowania na urlop oraz ewentualnego naruszenia jej godności i dobrego imienia, należy wskazać, że Minister Edukacji nie jest organem właściwym do przeprowadzenia kontroli i oceny działań dyrektora Przedszkola nr w Cl
W obowiązującym stanie prawnym organem właściwym do rozpatrzenia skargi na działania dyrektora przedszkola prowadzonego przez gminę jest rada gminy. Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego[4] przedmiotem skargi może być w szczególności zaniedbanie lub nienależyte wykonywanie zadań przez właściwe organy albo przez ich pracowników, naruszenie praworządności lub interesów skarżących, a także przewlekłe albo biurokratyczne załatwianie spraw. Dyrektor przedszkola, którego organem prowadzącym jest gmina, jest kierownikiem gminnej jednostki organizacyjnej, a zgodnie z art. 229 pkt 3 Kodeksu postępowania administracyjnego, jeżeli przepisy szczególne nie określają innych organów właściwych do rozpatrywania skarg, organem właściwym do rozpatrzenia skargi dotyczącej zadań lub działalności kierowników gminnych jednostek organizacyjnych jest rada gminy (miasta). Powyższe stanowisko potwierdza również wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 20 grudnia 2006 r.[5]. W świetle powyższego, w sprawach dotyczących zadań lub działalności dyrektora Przedszkola nr w C – organem właściwym do rozpoznania skargi jest Rada Miasta Cl .

W zakresie podniesionych w oświadczeniu wątpliwości dotyczących zapewnienia dzieciom opieki podczas zebrania pracowników, w tym dzieciom ze spektrum autyzmu, należy podkreślić, że obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom w czasie zajęć organizowanych przez przedszkole spoczywa na dyrektorze tego przedszkola, o czym stanowi art. 68 ust. 1 pkt 6 ustawy – Prawo oświatowe oraz art. 7 ust. 2 pkt 6 ustawy – Karta Nauczyciela. Ewentualne nieprawidłowości w tym zakresie powinny zostać zbadane przez właściwego kuratora oświaty. Kurator oświaty jako organ nadzoru pedagogicznego posiada uprawnienia do dokonania oceny działalności tego przedszkola w powyższym zakresie i w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości może wydać dyrektorowi zalecenia wynikające z przeprowadzonych czynności wraz z terminem ich realizacji (art. 55 ust. 1-4 ustawy – Prawo oświatowe; § 16 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego[6]).

Natomiast zbadanie zarzutów dotyczących stosowania przez pracodawcę działań, które w ocenie pracownika wyczerpywałyby znamiona dyskryminacji, należy do wyłącznej właściwości sądu powszechnego. Zakaz dyskryminacji w zatrudnieniu jest jedną z podstawowych zasad prawa pracy. Zgodnie z art. 18^{3a} § 1 Kodeksu pracy pracownicy powinni być równo traktowani w zakresie nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, awansowania oraz dostępu do szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w szczególności bez względu na przekonania polityczne, a także inne kryteria wymienione w tym przepisie.

---

[4] Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691).
[5] Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 20 grudnia 2006 r. (sygn. akt: I OSK 1593/06).
[6] Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 15).

W myśl art. 18^{3b} § 1 Kodeksu pracy za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu uważa się różnicowanie przez pracodawcę sytuacji pracownika z jednej lub kilku przyczyn określonych w art. 18^{3a} § 1, którego skutkiem jest w szczególności odmowa nawiązania lub rozwiązanie stosunku pracy, niekorzystne ukształtowanie wynagrodzenia za pracę lub innych warunków zatrudnienia albo pominięcie przy awansowaniu, przyznawaniu innych świadczeń związanych z pracą lub typowaniu do udziału w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe. W świetle art. 18^{3d} Kodeksu pracy osoba, wobec której pracodawca naruszył zasadę równego traktowania w zatrudnieniu, ma prawo do odszkodowania w wysokości nie niższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę, ustalane na podstawie odrębnych przepisów. Pracownik, który występuje na drogę sądową, powinien uprawdopodobnić zarzut nierównego traktowania oraz wskazać, jakie kryterium dyskryminacyjne zostało w jego ocenie zastosowane przez pracodawcę. Po uprawdopodobnieniu takich okoliczności na pracodawcę przechodzi ciężar wykazania, że kierował się obiektywnymi powodami, a jego działanie miało inną przyczynę niż dyskryminacyjna.

Odnosząc się natomiast do podniesionych w oświadczeniu wątpliwości dotyczących możliwego naruszenia godności i dobrego imienia nauczycielki, należy wskazać, że zgodnie z art. 11^{1} Kodeksu pracy pracodawca jest obowiązany szanować godność i inne dobra osobiste pracownika. Ewentualne roszczenia z tego tytułu podlegają jednak ocenie właściwych organów i sądów, w zależności od charakteru sprawy i podstawy dochodzonych roszczeń. Dobra osobiste człowieka, takie jak w szczególności cześć, dobre imię, swoboda sumienia czy nazwisko, pozostają pod ochroną prawa cywilnego na podstawie art. 23 Kodeksu cywilnego. Stosownie do art. 24 § 1 i 2 Kodeksu cywilnego osoba, której dobro osobiste zostało zagrożone lub naruszone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, usunięcia jego skutków, zadośćuczynienia pieniężnego albo zapłaty odpowiedniej sumy na wskazany cel społeczny, a w razie wyrządzenia szkody majątkowej także jej naprawienia na zasadach ogólnych.

Przedstawiając powyższe wyjaśnienia, uprzejmie proszę o ich przyjęcie.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Edukacji

Henryk Kiepura
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/